

Denna lärandeaktivitet utförs med studerande, handledare och/eller lärare på respektive enhet tillsammans med patient eller till exempel i laboriemiljö.

Lärandeaktiviteten kan planeras och genomföras med en eller flera studerande från olika professioner, den kan även innebära att två studerande observerar varandra och reflekterar tillsammans. Denna lärandeaktivitet kan även genomföras genom att en student skuggar en yrkesverksam av annan profession.

Interprofessionell utbildning och interprofessionellt lärande

Specialiseringen inom hälso- och sjukvården och en åldrande befolkning ställer ökande krav på samverkan mellan olika professioner. För att kunna möta människors olika behov och erbjuda god vård krävs det att olika professioner känner till varandras kompetensområden och kan samverka. Det är angeläget att det redan under grundutbildningen tillförs lämpliga kunskaper, färdigheter och förhållningssätt så att studerande kan ta ansvar och använda sin kompetens på ett sätt som kommer hela teamet och patienten till godo (Ponzer, Faresjö & Mogensen, 2009).

Definition

"Interprofessionell utbildning sker när två eller flera professioner lär med, av och om varandra för att förbättra samarbete och vårdkvalitet"

(CAIPE, 2002, svensk översättning av CKU-KI från <https://www.caipe.org/about-us>)

Syfte

Att studerande utifrån patienters vårdbehov med helhets- och säkerhetsperspektiv, ska tillägna sig kunskaper om hur olika professioner kan erbjuda bästa möjliga och effektiva vård/rehabilitering genom samverkan.

Lärandemål

Nedanstående IPE lärandemål gäller för Karolinska Institutets utbildningsprogram enligt beslut av styrelsen för utbildning, protokoll 2011:11 § 9, sammanträde 2011-11-24. Utbildningsprogrammen ska ha möjlighet att lägga till professions specifika lärandemål som ska uppnås under KUA/KUM placering. Lärandemål som utgår från Nivå 3 ska anges i kurs/moment där KUA/KUM placering ingår.

Nivå 1 Studenten ska kunna identifiera och beskriva kompetensen hos de professioner som man i den framtida verksamheten kommer att samverka med

Nivå 2 Studenten ska kunna samverka med andra professioner för att uppnå förbättrad hälsa samt effektivare vård och rehabilitering

Nivå 3 Studenten ska kunna analysera och reflektera kring hur samverkan mellan olika professioner bidrar till ökad säkerhet och förbättrad hälsa.

KUA/KUM: Studenten ska efter avslutad kurs/moment:

- tillsammans med teamet utifrån ett etiskt förhållningssätt kunna analysera och tillgodose patientens behov samt utvärdera patientens behandling, omvårdnad och rehabilitering
- kunna reflektera kring egen och andra professioners kompetens för ökad patientsäkerhet samt visa förmåga att kommunicera och samverka med patienter, närstående och andra professioner

Metod

Interprofessionell reflekterande observation innebär att en studerande följer och observerar en yrkesutövare/profession alternativt en annan studerande, under en halv till en dag. Därefter sammanfattas observationstillfället med en kort reflektion om vad interprofessionell samverkan och kommunikation kan innebära. Uppföljningen kan kompletteras med ett seminarium i en större studerandegrupp (om flera studerande genomfört observationer ungefär samtidigt) och då kan flera professionshandledare närvara.

Handledarens roll

Den studerande handleds av sin professionshandledare. Vid ett eventuellt seminarium medverkar om möjligt respektive professioners handledare och/eller lärare. Handledaren bör uppmärksamma studerande på att ett enskilda tillfälle inte kan vara representativt för någon annans verksamhet.

Genomförande

Handledare och/eller lärare identifierar och förklarar syftet med lärandeaktiviteten för den som ska observeras. Efter överenskommelse av tid och plats förbereder sig de studerande enligt nedanstående frågor. Innan observationen genomförs bör deltagarna uppmärksamma att de ska reflektera över hur sin egen och andras professioner kan bidra och samverka i den aktuella situationen. Patientansvarig handledare och/eller lärare inhämtar patientens samtycke enligt gällande rutiner.

Observations- och reflektionsunderlag för studerande:

- a) Vad är professionens funktion och roll i teamet?
- b) Vilka arbetsuppgifter utförde professionen?
- c) Vilka mål har professionen med sina interventioner?
- d) På vilket sätt gjordes patienten delaktig i sin vård?
- e) Hur kommunicerar professionen (verbalt, skriftligt eller icke verbalt) i situationen/mötet med patienten och/eller andra personer i situationen?

Efter genomförd observation kan följande frågor utgöra underlag för diskussion med den som observerats:

- a) Vilka andra professioner samverkar den observerades profession med?
- b) Hur samverkar professionerna (finns det en struktur eller rutin för samverkan i teamet)?
- c) Är observationstillfället ett exempel på en vanlig dag?
- d) Vilka insatser skulle den egna professionen kunnat bidra med? (gäller samtliga medverkande)

Den studerande ges avsatt tid för reflektion och sammanställer skriftligt enligt följande förslag på hållpunkter (som kan användas för egen portfolio eller ingå i bedömning):

- Kort beskrivning av observationstillfället.
- En jämförelse utifrån olika perspektiv (sitt eget som studerande och andras).
- Vad har studenten lärt av tillfället?
- En självvärdering om hur man uppnådde de interprofessionella lärandemålen.

Bedömning

Handledaren återkopplar muntligt på reflektionen och intygar vid behov deltagande. Bedömning sker enligt kriterier för respektive utbildningsprogram. I bedömningen bör anges vilket lärandemål aktiviteten uppfyllt.

Referenser och rekommenderad litteratur

Engqvist Boman, L. och Mogensen, E. (2013). Interprofessionell utbildning – interprofessionellt lärande. Silén och Bolander Laksov (Red.), *Att skapa pedagogiska möten i medicin och vård* (s. 117-136). Lund: Studentlitteratur.

Ponzer, Faresjö & Mogensen (2009). Framtidens vård kräver interprofessionellt samarbete. *Läkartidningen*, 13 (106): 929-931.

World Health Organization (2010). Health Professions Networks Nursing and Midwifery Human Resources for Health: Framework for Action on Interprofessional Education and collaborative Practice. Geneva: WHO, Department of Human Resources for Health, p1-62

Wright, A., Hawkes, G., Baker, B. & Lindqvist, S. (2012) Reflections and unprompted observations by healthcare students of an interprofessional shadowing visit *J Interprof Care Jul;26(4):305-11.*

Denna lärandeaktivitet är sammanställd av
Maria Kvarnström, Margaretha Risén och Ulla Thörnblom
Centrum för Klinisk Utbildning (CKU-KI), Stockholms län

IPE Lärandeaktiviteter av [Centrum för Klinisk Utbildning \(CKU-KI\)](#) är licensierat under en [Creative Commons Erkännande-IckeKommersiell 4.0 Internationell Licens](#).

